

Dôvodová správa

k novej VYHLÁŠKE Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia ku karanténnym povinnostiam osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky

**prijatej v nadväznosti na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky
sp. zn. PL. ÚS 10/2021 z 13. júla 2021.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. PL. ÚS 10/2021 z 13. júla 2021 pozastavil účinnosť vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad“) č. 226/2021 V. v., ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia ku karanténnym povinnostiam osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky, uverejnenej 2. júla 2021 (ďalej len „Vyhláška“).

Ako ťažiskový dôvod pozastavenia účinnosti ústavný súd uviedol:

„Pokiaľ ide o pozastavenie účinnosti napadnutého právneho predpisu, dôvod na také rozhodnutie pre ohrozenie základných práv a slobôd je už prima facie daný znením ustanovenia § 2 ods. 3 písm. a) v kontexte ustanovenia § 1 ods. 4 písm. d) napadnutého právneho predpisu, a to z hľadiska kľúčového momentu dotknutej právnej úpravy, ktorým je izolácia osôb v domácom prostredí alebo v ubytovacom karanténnom zariadení.

Ak by totiž obmedzenie navrhovateľmi označených základných práv a slobôd ... malo byť nediskriminačné z hľadiska uplatnených referenčných ustanovení (čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy), muselo by také obmedzenie ... byť nevyhnutné na ochranu zdravia dotknutých (obmedzovaných) alebo iných osôb (čl. 23 ods. 3 ústavy), resp. zodpovedať kritériám takého obmedzenia podľa čl. 13 ods. 2 až 4 ústavy, keď ako legitímny ustanovený cieľ prichádza do úvahy práve a len ochrana života a zdravia

Tak tomu však nemôže byť, pokiaľ sú osoby podľa § 1 ods. 4 písm. d) napadnutého právneho predpisu určené podľa kritéria nezodpovedajúceho reálnym parametrom plne zaočkovanej osoby podľa § 1 ods. 4 písm. a) až c) napadnutého právneho predpisu. Podľa súčasných, i keď ďalej sa vyvíjajúcich, vedeckých poznatkov ... je nesporné, že osoba bezprostredne po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 ... nemá ešte vytvorené protilátky v množstve spôsobilom na vlastnú ochranu pred dotknutým ochorením, a tým ani vytvorený potenciál znížiť riziko nákazy iných osôb. Taká osoba však po dobu jedného mesiaca po nadobudnutí účinnosti napadnutého právneho predpisu (v zmysle jeho § 8 ods. 1) nie je podrobená po vstupe na územie Slovenskej republiky nariadeniu izolácie v domácom prostredí alebo ubytovacom karanténnom zariadení podľa § 2 ods. 1 napadnutého právneho predpisu ani inému obmedzeniu, vyvolávajúcu sprostredkovane rovnaký účinok aj u osôb podľa § 2 ods. 2 a 3 písm. b) napadnutého právneho predpisu.

Zjednodušene povedané, preskúmaná právna úprava umožňuje (aj keď na obmedzenú dobu, avšak okamžite) voľný cezhraničný pohyb osobám, ktoré prakticky zaočkované nie sú, a to bez ich následnej izolácie a karantény, a túto možnosť podmieňuje len ich prvotnou a dosiaľ fakticky neúčinnou vakcináciou. Táto skutočnosť z hľadiska ochrany života a zdravia pôsobí kontroverzne. Oproti tomu na osobu, ktorá nie je zaočkovaná, sa vzťahujú izolačné, resp. karanténne obmedzenia (za takých okolností s otáznym účelom).“

Úrad rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu a s cieľom prijať protipandemické opatrenie, ktoré v čase šíriaceho sa nákazlivejšieho tzv. delta variantu ochorenia COVID-19 bude aj naďalej vytvárať podmienky pre reálnu ochranu životov a zdravia obyvateľov krajiny, pristúpil v zmysle § 59b zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) k zmene sporných ustanovení Vyhlášky a k prijatiu a uverejneniu novej Vyhlášky regulujúcej ten istý predmet.

Legislatívnou zmenou Úrad vypustil ústavným súdom označené ustanovenie § 1 ods. 4 písm. d) Vyhlášky, ktorý za plne očkovanú osobu sa na účely tejto Vyhlášky považoval aj osobu po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 s jednodávkovou alebo dvojdávkovou schémou.

Po nadobudnutí účinnosti novej Vyhlášky sa tak za plne zaočkovanú bude považovať

- a) osoba najmenej 14 dní ale nie viac než 12 mesiacov po aplikácii druhej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 s dvojdávkovou schémou,
- b) osoba najmenej 21 dní ale nie viac než 12 mesiacov po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 s jednodávkovou schémou,
- c) osoba najmenej 14 dní a nie viac než 12 mesiacov po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19, ak bola prvá dávka očkovania proti ochoreniu COVID-19 podaná v intervale do 180 dní od prekonania ochorenia COVID-19.

Takáto legálna definícia plne zaočkovanej osoby na účely novej Vyhlášky plne reflektuje aktuálne vedecké poznatky o tvorbe dostatočného množstva a robustnosti protilátok proti ochoreniu COVID-19 a jeho delta variantu, zohľadňuje epidemiologické riziko nezaočkovaných osôb pre svoje okolie, čo sa potenciálneho šírenia nákazy týka a je v súlade s odporúčaniami konzília odborníkov a Ústredného krízového štábu z jeho zasadnutia dňa 28. júna 2021.

Pozastavenie účinnosti Vyhlášky však zasiahne do právneho postavenia mnohých obyvateľov, ktorí sa legitímne spoliehali na zákonnosť a ústavnosť Vyhlášky a v dobrej viere vycestovali už po aplikovaní prvej dávky očkovacej látky (napr. dvojzložkovej vakcíny) do zahraničia s tým, že pri návrate na územie Slovenskej republiky sa budú považovať za plne zaočkované osoby a nebude sa tak na nich vzťahovať povinnosť 14 dňovej domácej izolácie v domácom prostredí alebo ubytovacom karanténnom zariadení podľa § 2 ods. 1 Vyhlášky v pôvodnom znení.

V zmysle novej Vyhlášky sa však takéto osoby považujú za nezaočkované a vzťahovala by sa na tieto povinnosť podľa § 2 ods. 1 Vyhlášky nastúpiť izoláciu v domácom prostredí alebo karanténnom ubytovacom zariadení, ktorá sa skončí pri bezpríznakovom priebehu izolácie dovŕšením jej 14. dňa alebo obdržaním negatívneho výsledku RT-PCR testu na ochorenie COVID-19, pričom laboratórnu diagnostiku na ochorenie COVID-19 je možné vykonať najskôr v piaty deň izolácie.

Pre tieto osoby by však išlo o zmenu pravidiel počas „hry“, čo nezodpovedá princípu legitímnych očakávaní ako komponentu princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a zároveň by išlo o neočakávaný zásah do ich subjektívnych ústavných práv, ako je sloboda pohybu alebo právo na ochranu súkromného a rodinného života.

V demokratickom a právnom štáte rešpektujúcom slobodu jednotlivca adresát právnych noriem zároveň nesmie byť objektom právnej dišputy medzi normotvorcom a súdnym orgánom ochrany ústavnosti, navyše s opísanými zásahmi do jeho ústavných práv a legitímnych očakávaní.

Z toho dôvodu Úrad postupujúc v duchu uznesenia ústavného súdu a v záujme dodržania ústavných princípov a ochrany ústavných práv obyvateľov prijal v novej Vyhláške pre tieto osoby prechodné ustanovenie v podobe § 9 Vyhlášky.

Podľa tohto prechodného ustanovenia sa osoby po aplikovaní prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 do 9. júla 2021 vracajúci sa zo zahraničia na územie Slovenskej republiky najneskôr do 2. augusta 2021 do 6.00 hod. síce považujú za nezačokovanú osobu (ustanovenie rešpektujúce uznesenie ústavného súdu), avšak izolácia nariadená podľa § 2 ods. 1 novej Vyhlášky týmto osobám, sa skončí aj obdržaním negatívneho výsledku RT-PCR testu na ochorenie COVID-19, pričom laboratórnu diagnostiku na ochorenie COVID-19 je možné vykonať už v prvý deň izolácie (t. j. nie piaty, ako je tomu vo všeobecnosti podľa § 2 ods. 1 Vyhlášky). Takéto skončenie izolácie sa považuje za skončenie izolácie aj na účely § 2 ods. 1 poslednej vety.

Týmto prechodným ustanovením sa minimalizuje miera zásahu do legitímnych očakávaní a subjektívnych ústavných práv týchto osôb zaočkovaných jednou dávkou očkovacej látky (laboratórna diagnostika na ochorenie COVID-19 je možné vykonať už v prvý deň izolácie), zároveň však sa napĺňa cieľ ochrany života a zdravia spoločnosti skrz 14 dňovú izoláciu nariadenú aj týmto osobám podľa § 2 ods. 1 novej Vyhlášky ak tieto osoby neobdržia negatívny PCR test po príchode zo zahraničia na územie Slovenskej republiky.

Ostatné zmeny v novej Vyhláške oproti jej pôvodnému zneniu sú legislatívno-technického charakteru.

PhDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH

hlavný hygienik Slovenskej republiky